

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק א' – הבנת הנקרא

(סדרה 99 - ינואר 2009)

משך הזמן לחלק א : שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

מספר זהות

--	--	--	--	--	--	--	--	--

שם האולפן: _____ שם המורה: _____

מקום האולפן (שם העיר, הקיבוץ וכו'): _____

בהצלחה!

הציון: _____

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשס"ט

חלק 1: הבנת הנקרא (30 נקודות בסה"כ)

לפניכם **שלושה קטעים**. קראו כל קטע, וענו על השאלות שאחריו.

קטע א': (10 נק' בסה"כ)

הרמב"ם

הרמב"ם – רבי משה בן מימון, מפורסם מאוד בעולם היהודי. הוא היה רב, פילוסוף, איש מדע ורופא. הרמב"ם נולד בשנת 1138 בעיר קורדובה בספרד למשפחה יהודית חשובה. בשנת 1165 הגיע הרמב"ם למצרים. במצרים היה הרמב"ם רב וראש הקהילה היהודית. הוא עבד גם כרופא, והיה הרופא הפרטי של המלך. הרמב"ם נפטר (מת) בשנת 1204 במצרים.

הרמב"ם כתב הרבה ספרים בשפה הערבית. אבל את הספר הגדול ביותר שלו, 'משנה תורה', הוא כתב בעברית. בספר 'משנה תורה' כתובים כל החוקים והמצוות של העם היהודי לפי נושאים, ב-14 חלקים. הספר כתוב בעברית פשוטה, וכל אחד יכול להבין אותו. עד היום, יהודים בכל העולם קוראים בספר הזה.

הרמב"ם כתב גם מכתבים רבים ליהודים שגרו בתימן ובצפון אפריקה. במכתבים יש תשובות לשאלות שאנשים שאלו אותו, וגם עצות טובות.

הרמב"ם כתב הרבה ספרים על רפואה ובריאות, וגם היום אנשים קוראים בספרים שלו. הוא כתב שהסיבה למחלות היא אכילה לא נכונה, כדי להיות בריאים חשוב מה אוכלים וכמה אוכלים.

בערים רבות בישראל יש רחובות ובתי ספר על שם הרמב"ם. בחיפה יש בית חולים גדול: 'בית חולים רמב"ם'.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

1. **פרטים אישיים של הרמב"ם:**

(2 נק')

א. שנת לידה: _____

ב. מקום לידה: _____

2. מלאו את הטבלה:

(6 נק')

מה הרמב"ם כתב?	מה כתוב שם?
הספר 'משנה תורה'	_____
מכתבים	_____
ספרים על רפואה ובריאות	_____

3. איזה מקומות יש בישראל על שם הרמב"ם?

(2 נק')

_____

קטע ב': (10 נק' בסה"כ)

בול הדואר הראשון

היום כולם משתמשים בבול כדי לשלוח מכתב, אבל לא תמיד זה היה כך. בול הדואר הראשון בעולם יצא בבריטניה (באנגליה) בשנת 1840. עד אז, מי שקיבל מכתב, היה צריך לשלם עבורו בין 4 ל-6 פני, לפי המרחק. מקבל המכתב יכול היה להחליט אם הוא רוצה לשלם ולקבל את דבר הדואר. לא תמיד אנשים שקיבלו מכתב היו מוכנים לשלם עבורו.

האיש שהמציא את הבול הוא סר רולנד היל. רולנד היל היה המנהל הכללי של הדואר בבריטניה. הוא פרסם מאמר בשם 'רפורמה במשרד הדואר'. במאמר הוא הציע שיטה חדשה לשליחת מכתבים: מי ששולח מכתב משלם מראש לבית הדואר ומקבל בול, שהוא קבלה על התשלום. רולנד היל חשב, שתשלום קבוע ונמוך, פני אחד, יגרום לאנשים רבים לשלוח מכתבים. אולם, מנהלי בתי הדואר התנגדו להצעה. הם לא רצו להפסיד כסף, כי עד אז הם קיבלו תשלום גבוה מאוד עבור שליחת מכתבים. בסופו של דבר, רוב האנשים בבריטניה היו בעד ההצעה של רולנד היל, והבול הראשון בעולם הופיע. שמו היה 'הפני השחור'. על הבול הייתה תמונה של המלכה ויקטוריה.

הבולים גרמו לשינוי גדול במערכת הדואר העולמית וסר רולנד היל נחשב ל"אבי הדואר המודרני". ברזיל הייתה המדינה השנייה שהשתמשה בבולים. במשך הזמן, הבולים התקבלו בכל העולם. אז גם התחיל התחביב (הופי) הפופולארי בעולם – איסוף בולים.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

1. "בול הדואר הראשון בעולם"
*מי המציא אותו? *איפה? *מתאי? *מה היה השם של הבול?

2. א. עד שנת 1840 בבריטניה:
מי שילם בעד המכתב?
מה היה המחיר?
ב. אחרי שנת 1840:
מי שילם בעד המכתב?
מה היה המחיר?

3. א. מי התנגד לרעיון של רולנד היל?
ב. מדוע?

קטע ג': (10 נק' בסה"כ)

ים המלח – אתר מרפא מיוחד

ים המלח הוא אגם סגור ומלוח ממזרח למדבר יהודה – בין ישראל לירדן. הוא נמצא במקום הנמוך ביותר בעולם. זהו אחד ממקומות המרפא החשובים בעולם. מכל העולם מגיעים חולים לים המלח כדי להתרפא. הטיפולים באתרי המרפא בים המלח כוללים: רחצה במים מינרליים, פיזיותרפיה ועוד. באירופה יש הרבה אתרי מרפא טובים, אבל ים המלח הוא, כנראה, הטוב מכולם. זאת, הודות למים המיוחדים והודות לאקלים ולמיקום המיוחד, 400 מטר מתחת לגובה פני הים. איכות מי ים המלח היא מהגבוהות ביותר בעולם. בשל האחוז הגבוה של המינרלים במים, הרחצה בהם עוזרת לריפוי מחלות עור.

הטמפרטורות הגבוהות באזור גורמות להתאדות של מי הים. מעל הים יש רוב הזמן 'עננה' של אדים, שעוצרת את קרני השמש המזיקות, ולכן, קרני השמש באזור ים המלח אינן פוגעות בעור הגוף. הלחץ הברומטרי שם הוא הגבוה ביותר בעולם, וידוע כי לחץ ברומטרי גבוה ומזג אוויר חם, מרגיעים כאבים. בגלל המיקום הנמוך של ים המלח, האוויר באזור עשיר בחמצן (O_2), ולכן חולים שסובלים ממחלות נשימה מרגישים שם טוב, ויכולים לבצע פעולות הדורשות מאמץ. בנוסף לכך, אזור ים המלח מפורסם בבוץ שחור, שבו משתמשים בעיקר להקלת כאבים, לטיפול במחלות עור ולטיפולים קוסמטיים.

הרופאים מציינים, כי הטיפולים השונים הניתנים בים המלח אינם מרפאים את המחלות, אלא מביאים להקלה או להפסקה זמנית של המחלות. היתרון העיקרי שלהם שהם לא מכאיבים, ואינם גורמים לתופעות לוואי.

תרגיל: ענו על השאלות לפי הקטע:

1. מהו המיקום המדויק של ים המלח? _____ (2 נק')

2. ים המלח הוא אתר מרפא מיוחד הודות למים, לאקלים ולמיקום המיוחד. הסבר. (6 נק')

א.

ב.

ג.

3. הטיפולים בים המלח אינם מרפאים מחלות. מדוע, בכל זאת אנשים באים כדי להתרפא? (2 נק')

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

מבחן לסיום אולפן א'

חלק ב' – לשון וכתיבה
(סדרה 99 - ינואר 2009)

משך הזמן לחלק ב': שעה ורבע
אין להשתמש בחומרי עזר

פרטים אישיים:

שם משפחה: _____

שם פרטי: _____

מס' ת.ז.: _____

בהצלחה!

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשס"ט

חלק 2: לשון (40 נקודות בסה"כ)

סעיף א': (15 נקודות)

1. חברת 'עתידים' קנתה מחשב חדש לעובדת - המשרד (4 נק')

כתבו ברבים: _____.

2. הוא עונה על השאלה אחרי שהמורה מסבירה לו. (4 נק')

כתבו בעבר: _____.

3. חנה מסיימת את הלימודים השבוע, אבל יצחק ממשיך ללמוד עוד חודשיים. (4 נק')

כתבו בעתיד: _____.

4. כאשר, אולי, אפשר _____ רחל יוצאת בבוקר לעבודה, היא סוגרת _____ הדלת בשקט, ל, של, את

הילדים ישנים. _____ כדי, אף על פי, כי (3 נק')

סעיף ב': (15 נקודות בסה"כ)

5. בעיתון-הערב הייתה ידיעה על עיר קטנה בדרום. (4 נק')

כתבו ברבים: _____ היו ידיעות על _____ בדרום.

6. אנחנו משנים את התוכנית שלנו, כי בחוץ יורד גשם. (4 נק')

כתבו בעבר: _____.

7. נסענו לחופשה בים המלח ויוסי נשאר בבית. (4 נק')

כתבו בעתיד:

---

8. השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה. (3 נק')

בבדיקה שערכו _____ שנה בבתי הספר התברר, שלא רק מבוגרים סובלים מעודף משקל,

_____ גם ילדים. במשרד החינוך החליטו שאחות בית הספר תטפל _____.

אלא, לפני, אותם, למרות, בהם, אך

סעיף ג': (10 נקודות בסה"כ)

9. סביל (פסיבי): בשבוע שעבר אחי הוזמן לטקס הסיום של קורס בצה"ל. הבן שלו נבחר

על ידי המפקדים לחייל מצטיין. הטקס צולם על ידי אשתו. (6 נק')

כתבו בפעיל (אקטיבי): בשבוע שעבר _____ אחי לטקס סיום קורס בצה"ל.

המפקדים (של הבן שלו) _____ לחייל מצטיין.

אשתו _____ הטקס.

10. אילו היית קונה דירה בירושלים, היינו נפגשים לעיתים קרובות. (4 נק')

אם

חלק 3: כתיבה (30 נק' בסה"כ)

הייתם צריכים לצאת מוקדם מהבית, והשארתם פתק.

כתבו פתק (לבעל/לאישה/לבן/לחבר) והסבירו למה יצאתם מוקדם. (10 נק')

____/____/____

_____ ,

_____

_____

_____

_____

_____

_____

